

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417211967
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1417211967.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudcov JUDr. Ľubomíra Bundzela a JUDr. Kristíny Srnkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, deti matky D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. G. X, H., zastúpenej advokátkou JUDr. Luciou Danišovičovou, Drieňová 1/D, Bratislava a otca I. G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, H., zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Hargašom, Košická 56, Bratislava, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoze, o odvolaní otca a odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 13P/170/2017 – 584 z 10. novembra 2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v časti výroku V. z r u š u j e a vo zvyšnej odvolaním napadnutej časti p o t v r d z u j e .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 10.11.2022 súd prvej inštancie výrokom I. zveril maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvoze manželstva rodičov do osobnej starostlivosti matky, výrokom II. zaviazal otca povinnosťou prispievať na výživu maloletej A. výživným vo výške 200,- eur mesačne a na výživu maloletého C. výživným vo výške 200,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť k rukám matky maloletých detí, vždy do 15-teho dňa v mesiaci, počínajúc dňom právoplatnosti výroku o rozvoze manželstva.

Výrokom III. rozhodol, že ročné výživné za obdobie od 09.08.2019 do 31.10.2022 na maloletú A. a maloletého C. otcovi nevzniklo.

Výrokom IV. upravil styk otca s maloletými tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý nepárny kalendárny týždeň od piatka od 15.00 hod. do nasledujúceho pondelka v párnom kalendárnom týždni do 07.45 hod. a každý párny kalendárny týždeň od stredy od 8.00 hod. do štvrtka do 8.00 hod. s výnimkou jarných, letných, zimných a Veľkonočných prázdnin. Ďalej je otec oprávnený stretávať sa maloletými deťmi nasledovne: každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 18.00 hod. do 30.12. do 18.00 hod. a každý párny kalendárny rok od 30.12. od 18.00 hod. do 06.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod., každý párny kalendárny rok od piatka, ktorý predchádza jarným prázdninám od 18.00 hod. do nasledujúceho piatku do 18.00 hod., každý nepárny kalendárny rok od štvrtka, ktorý predchádza Veľkému piatku od 18.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod., každý párny rok od 16.07. od 10.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod. a od 16.08. od 10.00 hod. do 31.08. do 18.00 hod. a každý nepárny rok od 1.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 1.08. od 10.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod. Preberanie a odovzdávanie maloletých detí bude prebiehať v školskom zariadení, ktoré maloleté deti navštevujú a v prípade prázdnin a neprítomnosti maloletých detí v školskom zariadení bude preberanie

a odovzdávanie maloletých detí prebiehať v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloleté deti k styku riadne pripraviť.

Výrokom V. uložil rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, a to v rozsahu aspoň 10 hodín, počnúc právoplatnosťou výroku, výrokom VI. vo zvyšku návrh matky zamietol a výrokom VII. vo zvyšku návrh otca zamietol. Výrokom VIII. o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil použitím ustanovení § 36 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. d), 37 ods. 7, 8, § 62 ods. 1, 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej iba „ZoR“), keď na základe vykonaného dokazovania rozhodol o zverení maloletých detí matke, keďže deti sa v jej domácom prostredí nachádzajú už dlhodobo, pričom aj s otcom realizovaný styk počas každého druhého víkendy, resp. jeden deň v týždni, je taktiež zabehnutý a deti si naň zvykli. Dcéra A. sa vyjadrila, že tento systém jej vyhovuje a bola by rada, keby sa zachoval, C. kopíruje jej rozhodnutia. Súčasne súd prvej inštancie vychádzal zo znaleckého posudku, kde znalec podrobne rozpísal vhodnosť zverenia a styku, kde preferoval zverenie detí matke a navrhol rozšíriť styk otca s deťmi. Súd prvej inštancie vzal do úvahy aj vyjadrenie maloletej A., ktorá uviedla, že matka jej vie učivo lepšie vysvetliť, pričom ale s otcom je na druhej strane väčšia zábava.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že zverenie oboch detí do starostlivosti matky je nateraz v ich najlepšom záujme, deti majú v bydlisku matky dlhoročné a stabilné prostredie, ktoré poznajú, a narušenie aktuálnej koncepcie by mohlo znamenať diskomfort detí. Okresný súd vyhovel požiadavkám kolízneho opatrovníka a otcovi umožnil jeden deň v týždni mať deti aj sa prespať, keďže na potrebu rozšíreného styku už upozorňoval aj samotný znalec. Súd sa však nestotožnil s návrhom otca, že striedavá starostlivosť je v záujme detí, pretože nateraz táto ním navrhnutá starostlivosť nevykazuje také kvalitatívne výhody, ako vykazuje zverenie maloletých detí do starostlivosti matky. Prázdniny a dni voľna súd prvej inštancie rozdelil medzi rodičov rovnomerne, aby si aj druhý rodič mohol urobiť vlastný program, či načerpať nové sily v čase, keď bude mať deti v starostlivosti druhý z rodičov.

Vo vzťahu k určení výživného súd prvej inštancie pri jeho výške zohľadnil odôvodnené potreby maloletých detí a tiež aj schopnosti a možnosti rodičov. Uviedol, že otec s aktuálnym príjmom 2.605,22 eur priemerne mesačne netto a ďalšími dvoma vyživovacími povinnosťami (vo výške 500,- eur mesačne) by nebol spôsobilý platiť žiadané výživné vo výške 350,- eur a 300,- eur, matka aktuálne zarába 2.013,22,- eur priemerne mesačne netto, pričom na A. vyčíslila výdavky 660,35,- eur a na C. vo výške 624,26,- eur, spolu 1.284,61,- eur. Konajúci súd uviedol, že akokoľvek odôvodnené by boli výdavky matky na deti, nemohol určiť otcovi výživné iba jednoduchým rozdelením nákladov na polovicu, pretože schopnosť otca platiť výživné na základe toho, že už má iné vyživovacie povinnosti, nie je možná nad hladinu 400,-eur, teda po 200,- eur na každé dieťa.

Súd prvej inštancie považoval za potrebné uložiť obom rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava v rozsahu aspoň 10 hodín, počnúc právoplatnosťou výroku, nakoľko aj znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že rodičia si nevedia nájsť cestu k vzájomnému rešpektovaniu rodičovských kompetencií druhého rodiča, a teda mali by ponúknutú možnosť zužitkovať a pokúsiť sa svoj vzťah a vzájomnú komunikáciu napraviť.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodoval podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“).

3. Tento rozsudok napadla matka maloletých odvolaním proti výrokom II., III. a V., vinniac súd prvej inštancie, že neboli splnené procesné podmienky, nakoľko súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súčasne tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

K výroku o uložení povinnosti rodičov podrobiť sa odbornému poradenstvu matka namietala, že povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu nebola predmetom konania, preto z jej pohľadu je rozhodnutie súdu o uložení povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu rozhodnutím prekvapivým. V priebehu konania nedostala žiadnu možnosť k takémuto opatreniu sa vyjadriť a pred vynesením tohto výroku rozsudku nebolo k tejto otázke vedené vôbec žiadne dokazovanie. Namietala preto, že súd nerešpektoval ustanovenie § 23 ods. 1 a ods. 2 CMP, podľa ktorého sa konanie začína na návrh. Matka

dávala do pozornosti, že uložením výchovného opatrenia sa zaoberal súd v konaní 13P/213/2017 o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu, vedenom iným zákonným sudcom, vo veci tých istých účastníkov, avšak v tomto konaní zákonný sudca dospel k záveru, že výchovné opatrenie nie je potrebné nariaďovať.

K výroku o určení výšky vyživovacej povinnosti otca matka namietala, že výška výživného na maloleté deti v sume po 200,- eur je s prihliadnutím k príjmu rodičov, veku a odôvodneným potrebám maloletých detí nedostačujúca. Podľa nej súd oproti predchádzajúcemu obdobiu výživné na maloleté deti de facto znížil, pričom tento postup v odôvodnení rozsudku súdu nie je nijak zdôvodnený. Poukazovala na to, že vo veci účastníkov bolo na tom istom súde pod č.k. 13P/213/2017 dňa 04.10.2022 vydané rozhodnutie o úprave práv a povinností na čas do rozvodu, kde súd rozhodoval o výživnom za obdobie od 21.09.2017 do 08.08.2019 a výšku výživného za toto obdobie určil v sume 220,- eur na maloletú A. a v sume 230,- eur na maloletého C.. Súd konajúci o úprave práv a povinností k maloletým na čas do rozvodu teda rozhodoval o výživnom za obdobie, keď mala maloletá 5 až 7 rokov veku a maloletý 3,5 roka až 5,5 roka. Podľa názoru matky je absolútne nelogické – a v rozsudku to zostalo bez povšimnutia, že maloletým deťom vo veku 5-7 rokov a 3,5-5,5 roka iný súd určil výživné vyššie, ako v porovnaní so súčasným obdobím, kedy majú 10 a 9 rokov. Matka akceptuje, že ide o rôzne obdobia, v ktorých sa mohli vyskytovať odlišné okolnosti podstatné pre určenie výživného, avšak z vykonaného dokazovania v oboch konaniach vyplýva, že v tomto prípade tomu tak nebolo. Jediný rozdiel medzi posudzovanými obdobiami, ktorý je zrejмый, je zvýšený vek maloletých detí, s ktorým súvisí aj zmena skladby ich výdavkov. Súd v konaní o rozvod manželstva zistil príjem rodičov od roku 2017 až do júla, resp. augusta 2022. V bode 16. súd uvádzal, že príjem otca predstavuje 2.605,22 eur mesačne, možno preto konštatovať, že ide o vysoký príjem, ktorý otcovi za situácie, že nemá žiadne úvery, žije bezodplatne v byte, ktorý pred začatím rozvodového konania prepísal na svoju matku a nemá žiadne zvýšené výdavky na svoj zdravotný stav, umožňuje otcovi plniť si svoju vyživovaciu povinnosť vo výške vyššej ako po 200,- eur na dieťa. Matka zároveň namietala neurčitý charakter odôvodnenia a jeho nedostatočnosť v súvislosti s rozhodnutím súdu o výživnom, nakoľko zo štrnásť stranového rozhodnutia predstavuje odôvodnenie rozhodnutia o výživnom štyri vety.

K výroku o tom, že zročné výživné za rozhodné obdobie nevzniklo, matka uvádzala, že vzhľadom k tomu, že namietala správnosť výroku o výške vyživovacej povinnosti otca za minulé obdobie, výrok o zročnom výživnom za toto minulé obdobie je výrokom závislým a zároveň namietala, že rozsudok súdu je v časti zročného výživného bez akéhokoľvek odôvodnenia. Súd v konaní o úprave práv a povinností na čas do rozvodu v rámci predbežného právneho posúdenia však uviedol, že platby otca uskutočnené po rozvode manželstva do zročného výživného za obdobie do rozvodu manželstva zohľadňovať nebude s tým, že s týmito sa má vysporiadať súd konajúci o výživnom po rozvode manželstva. Táto skutočnosť musela byť súdu konajúcemu o výživnom po rozvode manželstva známa, napriek tomu sa súd v napadnutom uznesení nezaoberal skutočnou výškou zaplateného výživného zo strany otca a ani ich charakterom. Odvolateľka navrhla, aby odvolací súd výrok II. zmenil tak, že otca zaviazá prispievať na výživu maloletej A. sumou 350,- eur mesačne a na výživu maloletého C. sumou 300,- eur mesačne, výrok III. zmenil pomerne k výške odvolacím súdom upravenej vyživovacej povinnosti otca s tým, že matka súhlasí so započítaním sumy 4.290,- eur, ktorú otec uhradil v období od 09.08.2019 nad rámec sumy 400,- eur mesačne, ktoré otec pravidelne mesačne od právoplatnosti rozsudku o rozvode hradí, výrok V. zrušil a to bez toho, aby vec vracal súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Rozsudok napadol včasným odvolaním aj otec čo do výroku I., II., IV., V., VII., vniac súd prvej inštancie, že neboli splnené procesné podmienky na vydanie rozhodnutia, a z dôvodu, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil preukázať, že striedavá osobná starostlivosť je vhodnou formou starostlivosti, ktorá je aj v záujme detí, čo spôsobilo, že súd vo veci rozhodol v rozpore s hmotným právom a nekonal v záujme detí, čo je dôvodom na zrušenie rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie. Otec namietal, že súd neskúmal možnosti striedavej osobnej starostlivosti napriek tomu, že podľa ods. 19 uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.02.2020, sp.zn.: 11CoP/16/2020-251 mal nariadiť pojednávanie a skúmať podmienky a okolnosti pre vydanie rozhodnutia o zverení detí, výživnom a úprave styku, teda mal jednoznačne znova skúmať podmienky pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti.

Uvádzal, že v rámci konania prišlo k viacerým zmenám zákonného sudcu, pričom posledný konajúci sudca nemal osobný kontakt s deťmi a vychádzal pri rozhodovaní iba zo sprostredkovaných výpovedí, ktoré nezachytávajú neverbálnu komunikáciu detí a rovnako tak nezachytávajú aktuálne postoje detí. Navyše otec v konaní niekoľkokrát navrhol súdu, aby vyskúšal skúšobný režim striedavej osobnej starostlivosti, ako to napr. realizuje Okresný súd Bratislava V, pričom tento návrh nebol súdom ani

len zvážení. Súd sa iba zakryl znaleckým posudkom z dátumu 14.09.2018, ktorý má k dnešnému dňu viac ako 4 roky a ktorým sa skúmal stav v minulosti na základe dvoch stretnutí bez toho, aby sa deti v danom čase vedeli vyjadriť, aký režim im skutočne vyhovuje, a bez toho, aby bola vôbec skúmaná striedavá osobná starostlivosť. Otec namietal, že znalec nemôže rozhodnúť o najvhodnejšom výchovnom prostredí, pretože znalec sa nemôže vyjadrovať k právnomu posúdeniu veci, ktoré je zverené súdu. Iba v prípade skúšobného režimu by súd mohol reálne uviesť záver, či tento model je alebo nie je vhodný pre deti a rodičov. Rozhodnúť o úprave styku na základe položenia otázky dieťaťu, či mu vyhovuje súčasný stav alebo ako si predstavuje úpravu styku, je popretím všetkých metód skúmania, pretože súd takýmto postupom vôbec neskúmal vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti, ale výlučne iba subjektívne pocity dieťaťa, ktoré síce môžu prispieť k zhodnoteniu veci, ale nemôžu byť jediným podkladom pre skúmanie najlepšieho záujmu.

K výroku II. rozsudku otec uvádzal, že žiadal striedavú osobnú starostlivosť a v tejto súvislosti nemalo byť upravené výživné. K výroku IV. rozsudku uvádzal, že sa môže počas školského roka sťkať s deťmi iba necelých 8 dní, čo je neadekvátny čas pre budovanie vzťahu otca s deťmi, ktorý aj súd považoval za potrebné podporiť, ale zjavne tak neurobil v dostatočnom rozsahu. V tomto smere žiadal otec styk rozšíriť na rozsah striedavej osobnej starostlivosti. K výroku V. rozsudku uvádzal, že už mnohokrát bol pokus o mediáciu a nápravu komunikácie medzi rodičmi, avšak výrazné výsledky sa nedostavili a posledným pokusom o zlepšenie pomerov prostredníctvom výchovného opatrenia bolo jeho nariadenie v konaní pod sp.zn.: 13P/213/2017, pričom toto výchovné opatrenie sa začalo vhodným spôsobom rozvíjať, avšak bolo aj súdom ukončené, bez toho, aby mohlo byť realizované. K výroku VII. rozsudku uvádzal otec, že jeho návrh na striedavú osobnú starostlivosť bol zamietnutý bez akéhokoľvek relevantného odôvodnenia. Pre prípad, že odvolací súd striedavú osobnú starostlivosť nenariadi, žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok v napádanom rozsahu a vec vrátil na súd prvej inštancie za účelom aktívneho skúmania podmienok striedavej osobnej starostlivosti. V prípade, že ani odvolací súd nebude skúmať podmienky pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, tak otec je pripravený postúpiť vec na Ústavný súd SR, ako aj obrátiť sa na Európsky súd pre ľudské práva v zmysle čl. 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach z dôvodu porušenia práva na rodinný život, ku ktorému prislúcha aj právo na starostlivosť o dieťa.

5. Súčasťou odvolania otca bolo aj jeho vyjadrenie k odvolaniu matky, ku ktorému uvádzal, že podal voči rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 04.10.2022, sp. zn.: 13P/213/2017 - 740 odvolanie a že týmto rozsudkom súd určil výživné vo vyššom rozsahu ako tomu bolo v tunajšom konaní, pričom odôvodnenie rozsudku sp. zn.: 13P/213/2017 - 740 bolo zjavne nesprávne, pretože súd nesprávne vypočítal dni, za ktoré sa malo platiť výživné a rovnako tak vôbec neodôvodnil adekvátnu výšku výživného. Súd navyše rozhodoval o minulom výživnom v roku 2022 a v čase, kedy mal vedomosť, že otec platil ročné výživné, ktoré súd v danom konaní vôbec nezohľadnil. Otec mal za to, že v konaní sp. zn.: 13P/213/2017 súd vôbec nezohľadnil § 217 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP, kde sa vyslovene uvádza, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, t. j. súd v konaní sp. zn.: 13P/213/2017 mal zohľadniť zaplatené ročné výživné, čo neurobil, a v rozpore so znením zákona toto nechal na posúdenie v inom konaní. Je zjavné, že rozsudok sp. zn.: 13P/213/2017 - 740 trpí viacerými vadami, čiže závery v ňom obsiahnuté nie je možné zobrať do úvahy v tunajšom konaní.

Podľa otca matka zavádzajúcim spôsobom pracuje s percentami pri výpočte adekvátneho výživného, kedy robí výpočty z hrubého príjmu a vôbec neberie do úvahy fixné náklady. Matka vôbec neberie do úvahy, že išiel s platom dole a v poslednom zamestnaní nedosahuje také vysoké príjmy, ako tomu bolo v minulosti, rovnako tak matka neberie do úvahy, že náklady na život sa podstatne zvýšili aj otcovi z dôvodu súčasného rastu cien. Matka poukazovala na to, že otec údajne nemá náklady s bývaním, čo nie je pravda, ako to preukázal pred súdom. Matka neberie do úvahy fakt, že otec berie deti na dovolenku aspoň raz ročne a všetko, čo ušetrí, sa snaží minúť na to, aby deti mohli tráviť čas aj mimo bytu v paneláku. Zhoršil sa mu zrak a starostlivosť o zuby ho doteraz stála 2.418,91 eur a to ešte nemá všetky zuby dorobené, takže náklad nie je konečný. Matka rovnako tvrdí, že súd nezdôvodnil, prečo znížil výživné, avšak podľa názoru otca jasne povedal, že prihliadal na momentálny príjem otca. Navýšením výživného v tunajšom konaní (zvýšením výživného zo sumy 200,- eur na dieťa) by otcovi vznikla ďalšia povinnosť doplatiť zameškané výživné a teda zvýšením výživného by vznikla povinnosť za 3 roky zameškaného výživného doplatiť vyše 7.000,- eur, čo spolu s predošlým zameškaným výživným dáva sumu približne cez 10.000,- eur, ktoré chce matka takýmto spôsobom vymámiť od otca a tým ho celkom dostať do platobnej neschopnosti. Poukazoval tiež na to, že matka nespomenula, že poberá rodičovský príspevok a uplatňuje si daňový bonus, dva príspevky od štátu, ktoré sa značný spôsobom za posledné mesiace zvýšili (dvoj až trojnásobne).

Žiadal, aby odvolací súd na odvolanie matky neprihliadal, respektíve, aby nemenil výživné podľa predstáv matky.

6. K odvolaniu otca a k jeho vyjadreniu sa písomne vyjadrila matka, ktorá namietala tvrdenie otca, že podľa zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu zo dňa 28.02.2020 mal súd prvej inštancie opäť nariadiť pojednávanie a vo veci opäť rozhodnúť. Poukazovala na to, že súd nariadil tri pojednávania, kde opätovne vykonal výsluch rodičov ako aj kolízneho opatrovníka, nariadil tiež výsluch maloletých detí na súde a neskôr aj prostredníctvom kolízneho opatrovníka a oboznámil sa aj s priebežnou správou z poradensko-psychologického procesu v Centre pre deti a rodiny Bratislava, ako aj so záverečnou správou tohto zariadenia zo dňa 06.08.2021. Od zrušenia prvého rozsudku okresného súdu súdom odvolacím dňa 28.02.2020 sa tiež obaja rodičia opakovane písomne vyjadrovali k predmetu konania – prioritne k otázke starostlivosti o deti.

Tvrdenie otca o potrebe odskúšania striedavej osobnej starostlivosti považuje matka za absurdné, nakoľko jej nie je zrejmé, ako by súd v rámci svojho procesného postupu mohol niečo „skúšať.“ V konaní boli jasne preukázané skutočnosti jednoznačne nasvedčujúce tomu, že toto usporiadanie pre maloletých A. a C. vhodné nie je. Matka poukazovala na skutočnosť, že obe maloleté deti konštantne odmietajú väčšiu mieru starostlivosti otca, obe deti sa takto dlhodobo a opakovane vyjadrujú aj v rámci vykonaných dôkazov. Matka opakovane poukazovala aj na to, že otec v priebehu dlhých rokov vedenia súdnych konaní delí svoju starostlivosť o deti medzi seba a svoju matku, keď častokrát čas trávi s jedným dieťaťom on vo svojej domácnosti a jeho matka s druhým dieťaťom v jej domácnosti. Vyjadrenia otca, že matka sa snaží „vymámiť“ od otca výživné na deti, je prejavom výrazného hostilného a agresívneho nastavenia otca voči matke, ktoré neutícha ani po 5,5 rokoch súdneho konania. Jeho názor, že matkou požadované výživné deti nepotrebujú a že primerané je výživné v rozsahu 120 až 150 eur mesačne, je verným odrazom toho, ako otec vníma potreby maloletých detí.

Matka navrhovala napadnutý výrok rozsudku I., IV. a VII. potvrdiť. Otcom napadnutý výrok rozsudku II. navrhovala zmeniť v zmysle jej odvolacieho návrhu a výrok V. navrhovala zrušiť.

7. K vyjadreniu matky podal vyjadrenie otec, ktorý uvádzal, že súd, ako aj matka, nesprávne interpretujú stanoviská detí, pretože tie reagovali iba na existujúci stav, pričom nikto im nikdy nevysvetlil, čo to striedavá osobná starostlivosť je, a je otázne, či by deti dokázali pochopiť akémukoľvek vysvetleniu podanému ústne ohľadom striedavej osobnej starostlivosti. Jednoducho povedané, z prezentovaných postojov detí, ktoré boli a sú vystavené konfliktu lojality, pretože musia zdieľať domácnosť s matkou, nevyplýva, že by boli priamo proti striedavej osobnej starostlivosti, čiže súd nemôže dospieť k záveru, že striedavá osobná starostlivosť nie je vhodná alebo, že by deti striedavú osobnú starostlivosť vylučovali. Navyiac je otázne, či možno očakávať od detí, ktoré sú pod vplyvom matky a ktoré s matkou museli doposiaľ zdieľať spoločnú domácnosť a vedia, že sa jej takýto model nepáči, aby odpovedali pravdivo a prejavili záujem o striedavú osobnú starostlivosť, ak nemajú istotu, že ich matka v ich rozhodnutí podporí bez výhrad.

K tvrdeniu matky, že údajne častokrát čas trávi s jedným dieťaťom on vo svojej domácnosti a jeho matka s druhým dieťaťom v jej domácnosti uvádzal, že to prvé nie je pravda, a ak sa tak stalo, tak to bolo v prípade, keď babička chcela tráviť čas s vnúčatami, ktorý nemôže tráviť s vnúčatami inokedy, ako v čase, keď sú deti s otcom. Matka vyslovene neumožňuje babičke styk s deťmi osobitne mimo týchto časov, čiže ide opätovne o prekrúcanie reality a vytváranie nepravdivého obrazu o otcovi. On nežiadal nariadiť striedavú osobnú starostlivosť za každú cenu, ale žiadal, aby bolo umožnené zistiť, či táto forma starostlivosti je alebo nie je vhodná, čiže práve preto žiadal, aby súd umožnil otcovi dokázať prostredníctvom dlhšieho časového úseku, že takáto forma je pre deti a rodičov priaznivejšia.

K úprave styku uvádzal, že všetky jeho návrhy na rozšírenie styku boli zamietnuté a preto otec privíta každý jeden deň, ktorý dostane nad rámec súčasnej úpravy styku, pretože je si vedomý toho, že v súčasnosti sú práva otcov potláčané a pokiaľ matka sama nesúhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou, tak je nemožné ju na súde presadiť. Otec sa však tejto výzvy nebojí a je pripravený svoje práva na výchovu detí hájiť postupne na odvolacom súde, najvyššom súde, ústavnom súde ako aj na ESLP, pretože považuje súčasnú interpretáciu zákona a práva otca na výchovu svojich detí za nesúladnú so zákonom, ústavou ako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Dohovorom o právach dieťaťa.

Namietala ďalej, že matka zrejme účelovo opomenula fakt, že on má aj ďalšie vyživovacie povinnosti a fakt, že matka zarába rovnako a dokonca v niektorých prípadoch aj viac ako otec, čiže nie je spravodlivé, aby matka od otca žiadala výživné vo väčšom rozsahu, ako to navrhol. Matka nemá žiadne argumenty, prečo by striedavá osobná starostlivosť nemohla byť nariadená, pričom sa stavia do role hodnotiteľa

spôsobu výchovy a opomína fakt, že otec má právo na výchovu detí podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, pričom spôsob výchovy nemusí byť súladné s predstavami matky. Podľa názoru otca z celého súdneho konania vyplynulo, že deti boli zverené matke bez bližšieho skúmania veci a následne bolo rozhodnuté tak, aby bolo zachované aktuálne výchovné prostredie bez toho, aby bolo rešpektované jeho právo na výchovu detí a zachovanie rodinného života.

8. Dňa 14.06.2023 bolo odvolaciemu súdu doručené ďalšie podanie otca označené ako vyjadrenie otca – majetkové pomery matky. Týmto podaním oznámil súdu, že matka počas súdneho konania pravdivo neopísala svoje majetkové pomery, a preto súd prvej inštancie nemohol vo veci rozhodnúť z tohto pohľadu kvalifikovane. Matka už počas konania na súde prvej inštancie disponovala majetkom väčšieho rozsahu, čo preukazuje skutočnosť, že od 08.03.2023 sa stala výlučnou vlastníčkou bytu č. X v bytovom dome č. XXXX zapísanom na LV XXXX pre k. ú. K.. Na základe uvedeného je podľa názoru otca zrejmé, že je tu zjavný nepomer v majetkových pomeroch medzi otcom a matkou, a to v prospech matky, čím je podporená a preukázaná argumentácia otca o nutnosti znížiť výšku výživného otca oproti matkou navrhovanej výške výživného a aj oproti súdom určenej výške výživného.

Na základe uvedeného žiadal odvolací súd, aby vykonal opätovne šetrenie majetkových pomerov matky, a to aj spätne ku dňu podania návrhu na rozvod z dôvodu, že matka neuviedla pravdivý opis majetkových pomerov a teda znemožnila rozhodnúť spravodlivo o výške výživného. V prípade, že odvolací súd neurobí sám šetrenie majetkových pomerov matky, má za to, že súd by mal z tohto dôvodu zrušiť výrok o výživnom a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie skúmanie za účelom zistenia majetkových pomerov matky a nového rozhodnutia o výške výživného.

9. Dňa 28.09.2023 bolo odvolaciemu súdu doručené vyjadrenie matky, podľa ktorej o naplnení alebo nenaplnení najlepšieho záujmu maloletých detí, resp. o splnení alebo nesplnení kritérií pre zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, možno usudzovať už z doterajšieho chodu udalostí. Je len veľmi nepravdepodobné, že otec by zlepšil kvalitu svojej osobnej starostlivosti o deti, ak by ich mal zverené do striedavej osobnej starostlivosti, oproti súčasnému režimu, keď s deťmi realizuje len styk. Rovnako je podľa názoru matky nepravdepodobné, že by deti prejavili záujem tráviť s otcom čas v režime striedavej osobnej starostlivosti, keď vyjadrujú nechotu tráviť s otcom čas už len v aktuálnom režime jeho styku.

Matka uvádzala, že obe maloleté deti matke komunikujú, že čas u otca trávia predovšetkým hraním hier na PC, otec počas styku v priebehu týždňa pracuje. Svoje pracovné záležitosti uprednostňuje aj vtedy, keď má vedomosť o tom, že na druhý deň čaká dieťa preskúšanie v škole a je z toho nervózne. Od 02.09.2023 je maloletá A. žiačkou 5. ročníka ZŠ, do družiny preto nechodí a do bytu matky či otca sa presúva sama pešo. Napriek tomu však otec naďalej nie je schopný zabezpečiť vyzdvihnutie maloletého C. z jeho školy v L. a poveruje tým svoju matku cestujúcu až zo J.. Neschopnosť zabezpečiť vyzdvihnutie oboch detí z ich zariadení vysvetľoval doposiaľ otec rozdielnym sídlom škôl detí, avšak ani po odpadnutí povinnosti vyzdvihovať A., otec C. nevyzdvihuje, čím sa oberá o príležitosť komunikovať o jeho prograse s pedagogickým zborom. Matka sa tiež opakovane presvedčila, že sa otec nezaujíma o neprítomnosť detí v škole. Vždy mu oznámi chorobu detí, či prípadne iný dôvod ich neprítomnosti v škole, častokrát je to však možné až neskôr v priebehu dňa, hoci má otec zabezpečený nepretržitý prístup do Edupage a dochádzku dieťaťa do školy vidí v reálnom čase, ich neprítomnosť si buď nevšimne, alebo sa o ňu vedome nezaujíma.

Poukazovala tiež na to, že aj keď u otca došlo k zvýšeniu jeho mzdy, maloletým nehradí žiadne potreby navyše. Korektne komunikované výzvy matky, či prispeje na neočakávané, finančne náročnejšie výdavky detí, odbíja tým, že nevie, či nadobudne právoplatnosť rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým ho súd zaviazal uhradiť ročné výživné na čas do rozvodu. Akékoľvek výdavky matky s maloletými deťmi nad rámec výživného nesie na svojich pleciach ona, ani masívne zvýšenie spotrebiteľských cien v súvislosti s infláciou či zvýšenie rôznych poplatkov v škole detí, ho nepovzbudí k tomu, aby uhradil aspoň niektoré z malých potrieb detí, kúpil im oblečenie a pod.

Od vydania rozsudku súdu prvej inštancie nastali zmeny niektorých skutkových okolností - maloletému C. bola Centrom poradenstva a prevencie, Švabinského, Bratislava zo dňa 30.01.2023 diagnostikovaná okrem dg. narušená komunikačná schopnosť, aj diagnóza dyslexia, dysgrafia, dysortografia a oslabená krátkodobá pamäť. Naďalej navštevuje školu pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou. Jeho rečové schopnosti sa medzičasom nezmenili, jeho slovná zásoba sa síce rozširuje, avšak nemá schopnosť zmysluplne ich spájať do viet; dieťaťu rozumie len jeho blízki. Na základe pozorovania pedagogického zboru v škole je maloletý objednaný na vyšetrenie prítomnosti poruchy autistického spektra.

Rovnako na strane otca maloletých detí došlo podľa informácií matky k zvýšeniu jeho mzdy; niekoľko mesiacov pred vydaním rozhodnutia súdu prvej inštancie otec zmenil prácu tak, že jeho mzda v danom období bola výrazne nižšia ako mzda, ktorú dosahoval predchádzajúce roky. V súvislosti s odvolaním vo veci výšky vyživovacej povinnosti otca navrhovala, aby súd zabezpečil lustráciu jeho príjmov v registri Sociálnej poisťovni.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolania matky a otca voči výrokom I., II., III., IV., a VII., nie sú dôvodné a je namieste rozsudok v napadnutých častiach podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť, pričom odvolania oboch rodičov voči výroku V. vyhodnotil ako dôvodné, preto napadnutý výrok za použitia ustanovenia § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil bez vrátenia vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

11. V zmysle Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi alebo zákonodarnými orgánmi.

V zmysle čl. 3 a 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi alebo zákonodarnými orgánmi. Je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

V zmysle § 28 ods. 2 Zákona o rodine (ZoR), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

V zmysle § 25 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 ZoR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

Podľa § 36 ods. 1 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti .

Podľa § 2 ods. 1 CMP (zákon č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Otec svojim opravným prostriedkom primárne napádal rozhodnutie súdu prvého stupňa o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a o zamietnutí jeho návrhu na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, keď namietal, že súd vhodnosť ním navrhovanej starostlivosti o deti prakticky neskúmal, nevykonal v tomto smere žiadne dokazovanie, rozhodoval na základe znaleckého posudku z roku 2018, bez osobného kontaktu s maloletými a nariadenia skúšobného režimu striedavej osobnej starostlivosti.

13. Podľa zistenia odvolacieho súdu, rozpore názorom otca, súd prvého stupňa v súvislosti s rozhodovaním o prostredí, v ktorom bude maloletým poskytovaná starostlivosť po rozvoze ich rodičov, vykonal dostatočné dokazovanie a závery, ku ktorým na jeho základe dospel, sú správne a v odôvodnení rozhodnutia jasne a zrozumiteľne formulované.

Skutočnosť, že znalec už v roku 2018 konštatoval, že zverenie do striedavej starostlivosti oboch rodičov nie je v najlepšom záujme maloletých, a že odporúčal ich zverenie do starostlivosti matky, nemôže nijak devalvovať závery súdu prvého stupňa prijaté v roku 2022 za situácie, keď v konaní neboli preukázané, ani otcom tvrdené, také okolnosti, ktoré by odôvodňovali úsudok o tom, že sa či už pomery na strane rodičov alebo preferencie maloletých nachádzajúcich sa vo faktuickej starostlivosti matky od roku 2017 zásadným spôsobom zmenili.

14. Súd prvého stupňa v súlade s požiadavkou zákona zisťoval a zohľadnil názor maloletých, prezentovaný v danom prípade maloletou A., ktorá ako komunikatívnejšia zo súrodencov vedela uviesť aj dôvod, pre ktorý preferuje terajší model starostlivosti počas školského roka – radšej sa učí pri matke, ktorá jej vie učivo lepšie vysvetliť.

Názor maloletých súd zisťoval prostredníctvom kolízneho opatrovníka i osobným pohovorom, pričom nie je významným a vadou konania, že pohovor nebol vykonaný vo veci rozhodujúcim sudcom, ale iným, zákonným v čase vykonania pohovoru.

Odvolací súd preto nepriznal dôvodnosť čiastočne si odporujúcim námietkam otca, ktorý postupu súdu vytkol, že vo veci rozhodujúci sudca nemal s maloletými osobný kontakt, a súčasne tvrdil, že maloletí nemajú dostatok vedomostí a skúseností, aby sa vedeli k striedavej starostlivosti kvalifikovane vyjadriť, a že nedokážu posúdiť jej pozitíva a negatíva, pričom sám žiadne pozitíva ním navrhovanej úpravy starostlivosti pre maloletých neidentifikoval.

V neposlednom rade súd prvého stupňa v súvislosti s jeho záverom vo vzťahu k navrhovanej striedavej osobnej starostlivosti prihliadal ku konfliktnému vzájomnému vzťahu rodičov, ktorý neposkytuje záruku ich pozitívnej komunikácie a spolupráce ako ďalšieho z predpokladov toho, aby striedavá starostlivosť napĺňala potreby a záujmy maloletých.

15. Za takýchto okolností prípadu súd prvého stupňa v záujme maloletých detí správne rozhodol o ich zverení do osobnej starostlivosti matky, voči kvalite ktorej (starostlivosti) neboli v konaní vnesené žiadne relevantné výhrady, a to bez akceptácie otcom navrhovaného skúšobného režimu (striedavej osobnej starostlivosti na skúšobnú dobu), ktorý by pre maloletých, logicky, priniesol narušenie stability výchovného prostredia a nadbytočnú stresovú záťaž.

16. Za rovnako nedôvodné považoval odvolací súd odvolanie matky voči rozhodnutiu o výške výživného, ktorým súd prvého stupňa zaťažil otca maloletých na čas po rozvode manželstva, a v súvislosti s ktorým si zabezpečil dostatok údajov o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch oboch rodičov (vzhľadom na dobu rozhodnutia i počiatok povinnosti otca plniť stanovené výživné je zjavne nerelevantným údaj poskytnutý odvolaciemu súdu otcom, podľa ktorého matka maloletých pravdivo neopísala svoje majetkové pomery, nakoľko zamĺčala, že dňa 08.03.2023 nadobudla do vlastníctva byt v kat. úz. K.).

17. V súvislosti s odvolacími námietkami matky je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní nebol viazaný výškou výživného stanoveného na čas do rozvodu manželstva rodičov neprávoplatným rozhodnutím v inom súdnom konaní (č.k. 13P/213/2017) a že jeho rozhodnutie nie je rozhodnutím o znížení skôr stanovenej vyživovacej povinnosti.

Naopak, podľa zistenia odvolacieho súdu súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadal na odôvodnené potreby oprávnených maloletých detí, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, a v ich rámci aj na náklady otca súvisiace so starostlivosťou o maloletých počas doby stanoveného styku s maloletými (hoci ich peňažne nevyčíslil) a skutočnosť, že otec má ďalšie dve vyživovacie povinnosti v celkovej výške 500,- eur mesačne.

Vzhľadom na skutočnosť, že odvolaním napadnutým rozhodnutím súdu prvého stupňa bolo výživné stanovené otcovi maloletých na obdobie od rozvodu manželstva, t. j. od 9.8.2019, nemôže byť dôvodným prepočet matky vychádzajúci iba z príjmu otca 2 605,22 eur mesačne, keď takýto priemerný mesačný príjem podľa zistenia súdu dosiahol iba v období od októbra 2021 do augusta 2022. Priemerný netto mesačný príjem otca v roku 2019 bol 2 427,50 eur, v období január – február 2020 bol otec nezamestnaný, v marci bol jeho netto príjem 2 139,02 eur a priemerný netto mesačný príjem za obdobie od apríla do decembra 2020 bol 2 144,12 eur.

18. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti musí súd vychádzať zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa, a súčasne vychádzať aj z reálnych možností a schopností rodičov dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvoma kritériami platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. Odôvodnenými potrebami sú pritom aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale zároveň sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, a pod. Rozsah uspokojovania odôvodnených potrieb osoby odkázanej na výživné je teda závislý od reálnych schopností a možností osôb povinných poskytovať výživné, t. j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností, majetkových pomerov a pod.

V danom prípade súd prvého stupňa tieto zákonné kritériá pri stanovení výšky výživného zohľadnil a svoj postup zrozumiteľne, hoci stručnejšie, ozrejmil v odôvodnení rozhodnutia, ktoré dostatočne vystihuje zistené okolnosti prípadu a s ktorým sa preto odvolací súd stotožňuje.

19. Je potrebné pripustiť a súčasne vytknúť súdu prvého stupňa, že vo vzťahu k výroku svojho rozhodnutia o tom, že zročné (zameškané) výživné za obdobie od 09.08.2019 do 31.10.2022 otcovi nevzniklo, v závere odôvodnenia rozsudku neposkytol iné vysvetlenie, okrem konštatovania, bez zjavnej súvislosti s výrokom o zročnom výživnom, že si otec vyživovaciu povinnosť v celkovej výške 400,- eur riadne plní. V konečnom dôsledku však tento nedostatok nemá za následok nesprávnosť či nezákonnosť rozhodnutia odôvodňujúcu jeho zrušenie alebo zmenu, keď ako z vyjadrení matky na pojednávaní súdu prvého stupňa vo veci, tak aj z obsahu jej odvolania vyplýva, že otec maloletých za celé obdobie od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva do rozhodnutia súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode výživné vo výške spolu 400,- eur plnil a vykonával aj ďalšie platby podľa rozhodnutia neskôr zrušeného odvolacím súdom (130,- eur mesačne). Odvolaciemu súdu preto nie je zřejmý základ námietky odvolateľky, ktorá sama žiadnu otcovú nevykonanú platbu zročného výživného neidentifikovala.

20. Naproti tomu odvolací súd ako dôvodné vyhodnotil odvolania oboch rodičov proti výroku V. rozsudku súdu prvého stupňa ukladajúcemu im povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v rozsahu aspoň 10 hodín, ktoré opatrenie súd odôvodnil potrebou rodičov naučiť sa zmysluplne a konštruktívne diskutovať, zlepšiť vzájomnú komunikáciu.

V súlade s námietkou matky maloletých možno rozhodnutie o uložení tohto výchovného opatrenia považovať za prekvapivé, prijaté bez toho, aby účastníci konania boli o zámere súdu v tomto smere

informovaní a bolo im umožnené sa k nemu vyjadriť. Je pritom potrebné súčasne sa stotožniť s názorom prvoinštančného súdu vysloveným v rozsudku 13P/213/2017 zo dňa 04.10.2022, podľa ktorého nie je dôvodné predpokladať efektívnosť výchovného opatrenia vzhľadom na skutočnosť, že rodičia maloletých bez výraznejšieho úspechu už absolvovali poradenský proces na referáte úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, psychologické poradenstvo v Centre pre deti a rodinu na Učiteľskej ulici v Podunajských Biskupiciach aj mediačný proces.

21. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku V. za použitia ustanovenia § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil ako rozhodnutie, dôvody pre vydanie ktorého neexistovali, bez potreby vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie a vo zvyšnej odvolaní napadnutej časti rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

22. Toto rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).